

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України
№

СЕД АСКОД - Міністерство оборони України
№ документа: Н(нрд.)-2316-22003
Дата реєстрації: 15.12.2025 09:33
Сертифікат: 3F1FC22062171FDF04000000864B0000D4C50100
Дійсний з: 18.03.2024 17:33:36
Дійсний до: 18.03.2026 17:33:36
Підписувач: Гуть Олег Григорович
Мітка часу: 28.11.2025 19:53:14

Концепція функціонування автоматизованої системи обліку і моніторингу споживання та якості пального

1. Загальні положення

1.1 Актуальність розроблення Концепції функціонування автоматизованої системи обліку і моніторингу споживання та якості пального (далі – Концепція) зумовлена необхідністю вдосконалення існуючих, а також реформування та впровадження нових шляхів забезпечення ефективного обліку та контролю за використанням пального в органах військового управління, безпосередньо підпорядкованих Міністерству оборони України (далі – Міністерство оборони), Генеральному штабу Збройних Сил України (далі – Генеральний штаб Збройних Сил), інших органах військового управління, а також вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, установах і організаціях Збройних Сил України (далі – Збройні Сили), які ведуть власне військове (корабельне) господарство на правах військової частини та облік закріпленого за ними пального задля уникнення випадків втрат, псування та розкрадання пального, у тому числі внаслідок зловживання посадових (службових) осіб.

1.2 Запровадження автоматизованої системи обліку і моніторингу споживання та якості пального (далі – автоматизована система) є складовою частиною цифрової трансформації процесів управління в умовах сучасних викликів, зокрема зростаючих вимог до достовірності, оперативності та цифровізації обліку пально-мастильних матеріалів та спеціальних рідин (далі – пальне). Актуальність впровадження такої системи зумовлена необхідністю забезпечення належного рівня контролю над наявними запасами і витратами пального в реальному часі, унеможливлення зловживань, а також підвищення ефективності логістики та управлінських рішень.

1.3 Правову основу Концепції складають: Закон України “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах” та Державна

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 3F1FC22062171FDF040000000EDC0000421D0300
Підписувач Шмигаль Денис Анатолійович
Дійсний з 18.07.2025 0:00:00 по 17.07.2027 23:59:59

Міністерство оборони України

889/нм від 22.12.2025 19:24

антикорупційна програма на 2023-2025 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220 (зі змінами).

2. Мета, завдання і принципи Концепції

2.1. Метою створення автоматизованої системи є цифровізація процесів контролю за рухом пального на етапах транспортування, приймання, зберігання та видачі, забезпечення контролю та оптимізації витрат, своєчасного поновлення, відповідності якісного стану та необхідності проведення лабораторних випробувань.

2.2. Впровадження автоматизованої системи направлено на підвищення ефективності використання пального шляхом забезпечення точного обліку, контролю за наявністю та рухом пального в режимі реального часу, а також моніторинг якості за визначеними параметрами та прикріпленими паспортами якості.

2.3. Основними завданнями автоматизованої системи є:

- облік наявності та руху, якісного стану пального;
- автоматизація процесів обліку і контролю залишків пального в резервуарах шляхом застосування ультразвукових рівнемірів;
- онлайн-контроль над резервуарами з паливом за показниками: рівень наливу, температура, густина та вміст підтоварної води;
- моніторинг якості пального за визначеними фізико-хімічними показниками та прикріпленими паспортами якості на кожен партію пального;
- аналіз витрат, нормування і виявлення відхилень або недопущення зловживань;
- отримання даних в автоматичному режимі з GPS-трекерів;
- формування звітності на початок (кінець) робочого дня (добу), звірення фактичних залишків пального з залишками, які обліковуються в системі;
- автоматична генерація тривожних повідомлень при виявленні витоків палива через несправність резервуарів та/або технологічного обладнання.

2.4. Впровадження автоматизованої системи, як розширення функціональних можливостей існуючих або новостворених модулів (функціональних напрямів) вже існуючої або перспективної інформаційно-комунікаційної системи, дозволить здійснювати безперервний контроль руху пального за всіма етапами: транспортуванні, приймання, зберігання, видачі та використання.

Автоматизована система використовуватиме інформацію щодо залишків пального, забезпечить підвищення ефективності управління через впровадження сучасних технологічних рішень та орієнтована на багаторівневу інтеграцію – включаючи апаратні компоненти (GPS-трекери, ультразвукові рівнеміри), програмне забезпечення (інтерфейси збору, обробки та візуалізації

даних), а також захищені канали передачі інформації між усіма учасниками процесу.

2.5. Ключовим принципом функціонування автоматизованої системи є моніторинг і фіксація всіх подій у реальному часі з можливістю аналітичної обробки даних, збереження історії змін та централізованого моніторингу. Особлива увага приділяється захисту інформації – впровадження механізмів автентифікації з використанням апаратного ключа, контролю входів, а також засобів протидії несанкціонованому доступу.

3. Порядок реалізації концепції

3.1. Реалізувати систему планується у чотири етапи:

Перший етап – впровадження в існуючому модулі інформаційно-комунікаційної системи управління логістичним забезпеченням функціоналу опрацювання розпорядчих документів щодо виділення пального, здійснення його прийому, видачі та контролю якості.

Другий етап – впровадження у модулі існуючої (перспективної) інформаційно-комунікаційної системи функціоналу ведення обліку та звітності за напрямом служби пального.

Третій етап – впровадження в модулі існуючої (перспективної) інформаційно-комунікаційної системи функціоналу обліку пального, контролю рівня наливу пального в резервуарах з використанням ультразвукових рівнемірів та онлайн-контролем за експлуатаційними та фізико-хімічними показниками пального (температурою, густиною, вмістом води тощо).

Четвертий етап – впровадження в модулі існуючої (перспективної) інформаційно-комунікаційної системи функціоналу GPS-контролю руху паливозаправників.

3.2. Ключовими характеристиками системи є:

автоматизована система обліку і контролю за кількістю пального в резервуарах з використанням ультразвукових рівнемірів;

онлайн-контроль за резервуарами з паливом за показниками кількості, температури, густини та вмісту води;

система GPS-контролю руху паливозаправників.

3.3. Попередній найвищий гриф обмеження доступу інформації, що планується обробляти в автоматизованій системі, – для службового користування. Остаточний вищий гриф обмеження доступу інформації, яка обробляється, буде визначатися в установленому порядку окремо на кожен модуль (функціональний напрям) у міру впровадження функціональних можливостей та наповнення інформацією, але з урахуванням найвищого ступеня обмеження доступу до інформації серед усіх модулів, які

є складовими такої системи.

3.4. Першочергово автоматизовану систему планується розгорнути на центрах забезпечення паливом (складах пального) Збройних Сил.

У подальшому деякі її елементи можуть бути застосовані у функціональних можливостях модулів (функціональних напрямів) інформаційно-комунікаційних систем в органах військового управління, безпосередньо підпорядкованих Міністерству оборони, Генеральному штабу Збройних Сил, інших органах військового управління, а також вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, установах і організаціях Збройних Сил, які ведуть власне військове (корабельне) господарство на правах військової частини та облік закріпленого за ними пального.

4. Показники

Основними показниками розширення можливостей існуючих або створення нових окремих модулів інформаційно-комунікаційних систем в частині впровадження функціоналу є:

- обліку наявності та руху, якісного стану пального;
- обліку і контролю залишків пального в резервуарах;
- онлайн-контроль резервуарів з паливом;
- контролю якості пального;
- аналізу показників GPS-трекерів.

5. Основні функції автоматизованої системи

5.1. Автоматизований облік приймання, зберігання та видачі пального:
реєстрація обсягів пального, що зберігаються в резервуарах під час проведення операцій з приймання, зберігання та видачі;
автоматична фіксація видачі (отримання) пального.

5.2. Моніторинг витрати пального на військовій техніці:
порівняння кількості фактично пройденої відстані за даними GPS-трекерів з даними дорожніх листів та виявлення розбіжностей;
розрахунок фактичної витрати пального на 100 км, мотогодину або виконану роботу;
порівняння фактичної витрати пального з встановленою та виявлення розбіжностей;
автоматичне коригування розрахункових об'ємів на основі температурних показників і густини.

5.3. Контроль якості пального:
збереження сканованих паспортів якості на кожну партію пального;

контроль виконання плану поновлення запасів;
контроль виконання плану проведення випробувань;
сигналізація при виявленні невідповідності параметрів якості встановленим нормам.

5.4. Аналітика та звітність:

формування детальних звітів за періодами, транспортними засобами, водіями, маршрутами;
візуалізація даних (графіки, діаграми) для швидкого аналізу тенденцій;
прогнозування потреби в пальному;
виявлення неефективного використання пального та потенційних місць для економії.

5.5. Управління доступом та безпека:

система розгортатиметься як розширення функціональних можливостей існуючих або новостворених модулів (функціональних напрямів) вже існуючих або перспективних інформаційно-комунікаційних систем та використовуватиме існуючі архітектурні та технічні рішення систем (програм), на базі яких відбуватиметься впровадження. Окремих вимог до загальних архітектурних та технічних рішень, взаємодії з іншими інформаційно-комунікаційними системами в автоматизованій системі немає;
реалізація захисту інформації в системі додаткових фінансових витрат не потребує. Впровадження модулів (функціональних напрямів) автоматизованій системи планується реалізовувати як розширення функціональних можливостей модулів (функціональних напрямів) вже існуючих або перспективних інформаційно-комунікаційних систем Збройних Сил;

заходи із захисту інформації таких модулів будуть впроваджуватися відповідно до чинного законодавства України у сфері захисту інформації відповідно до найвищого ступеня обмеження доступу до інформації системи, на базі якої реалізовуватиметься впровадження модуля автоматизованій системи.

5.6. GPS-контроль автопаливозаправників:

передбачено впровадження GPS-моніторингу автопаливозаправників із прив'язкою до даних видачі пального;

GPS-система відстежує маршрут, час стоянок, об'єми видачі пального на кожній точці, з фіксацією в центральній базі даних;

дані передаються в центральну систему моніторингу в реальному часі;

система GPS-контролю вводиться в промислову експлуатацію після припинення чи скасування воєнного стану.

6. Очікувані результати

6.1. Реалізація Концепції дозволить мати захищену автоматизовану

систему згідно з Законом України “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, яка забезпечить оперативне вимірювання, контроль і отримання даних про пальне, візуалізацію процесів, передачу облікових даних з пристроїв вимірювання до бази даних військових частин та установ.

6.2. Очікуваний стратегічний результат: створено автоматизовану систему.

6.3. Звітність: керівництво Міністерства оборони, Збройних Сил, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної спеціальної служби транспорту отримують доступ до актуальних звітів та аналітичних даних для прийняття управлінських рішень.

6.4. Переваги впровадження:

- зменшення втрат та витрат, пов’язаних із людським фактором;
- оптимізація витрати пального та мінімізація крадіжок;
- можливість централізованого моніторингу та аналітики;
- повний контроль над рухом пального на всіх етапах;
- оптимізація розподілу та забезпечення паливом;
- обґрунтовані рішення на основі об’єктивних даних;
- підвищення точності та оперативності обліку пального;
- попередження несанкціонованих втручань і зловживань;
- своєчасне виявлення проблем з якістю пального, що може запобігти поломкам техніки;
- забезпечення повної прозорості дій персоналу;
- звільнення персоналу від ручного обліку.

6.5. Запропонована Концепція є основою для побудови сучасного, безпечного та ефективного середовища управління рухом пального. Вона передбачає високий рівень автоматизації, аналітики та цифрової трансформації процесів з урахуванням реалій воєнного часу та повоєнного відновлення інфраструктури.

7. Обсяг фінансових, матеріально-технічних, людських та інших ресурсів

Фінансове забезпечення заходів з реалізації Концепції здійснюється за рахунок та в межах видатків, передбачених для Міноборони в державному бюджеті на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

8. Загальне керівництво та моніторинг результатів реалізації Концепції

8.1. Загальне керівництво процесом реалізації Концепції покладається на Головнокомандувача Збройних Сил України, організація, планування та супроводження – на командувача Сил логістики Збройних Сил України.

8.2. Моніторинг результатів реалізації Концепції здійснюється Командуванням Сил логістики Збройних Сил України.

9. Прикінцеві положення

9.1. Впровадження автоматизованої системи сприятиме прозорості забезпечення, раціональному використанню пального, зменшенню втрат та нестач, посиленню контролю за нецільовим використанням та утворенням надлишків.

9.2. Для забезпечення захисту інформації та кіберзахисту в автоматизованій системі застосовуватиметься механізм захисту інформації та кіберзахисту, які впроваджені в інформаційно-комунікаційній системі управління логістичним забезпеченням та ЗАТК “СЛІД” (захищений автоматизований технологічний комплекс) або ті, які будуть впроваджені в перспективній інформаційно-комунікаційній системі, в складі якої вона функціонуватиме, з урахуванням ризиків та загроз для інформації, яка оброблятиметься в ній відповідно до вимог чинного законодавства України.

Тимчасово виконуючий обов’язки
командувача Сил логістики
Збройних Сил України
бригадний генерал

Олег ГУТЬ